

UMOWA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej
w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji

podpisana w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 lutego 1989 r. została sporządzona w Paryżu Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
a Rządem Republiki Francuskiej
w sprawie popierania i wzajemnej ochrony
inwestycji

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rząd Republiki Francuskiej, zwane dalej „Umawiającym się Stronami”,

pragnąc umocnić współpracę gospodarczą między obu Państwami i stworzyć korzystne warunki dla inwestycji polskich we Francji i francuskich w Polsce,

przekonane, że popieranie i ochrona tych inwestycji wpłynę na pobudzenie przepływu kapitałów i technologii między obu państwami w interesie ich rozwoju gospodarczego, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestycja” oznacza mienie takie, jak dobra, prawa i korzyści wszelkiego rodzaju, związane z dzia-

łalnością gospodarczą w jakiegokolwiek dziedzinie, prowadzoną zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, na której terytorium lub w strefie morskiej inwestycja została dokonana, a w szczególności, choć nie wyłącznie:

- a) ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, przywileje, użytkowanie, kaucje i im podobne,
- b) akcje, premie z tytułu emisji akcji oraz inne formy udziału, nawet mniejszościowe lub pośrednie w spółkach utworzonych na terytorium jednej ze Stron,
- c) obligacje, wierzytelności i prawa do wszelkich świadczeń mających wartość gospodarczą,
- d) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej, takie jak patenty, licencje, znaki handlowe zastrzeżone, modele i makiety przemysłowe, procesy techniczne, nazwy handlowe, klientela.

Mienie związane z działalnością gospodarczą powinno być zainwestowane zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, na której terytorium lub w strefie morskiej inwestycja została dokonana, przed lub po wejściu w życie niniejszej umowy.

Każda zmiana formy, w której mienie zostało zainwestowane, nie zmienia jego charakteru jako inwestycji, pod warunkiem że zmiana ta nie będzie sprzeczna z ustawodawstwem państwa, na którego terytorium lub w strefie morskiej inwestycja jest dokonywana.

2. Określenie „inwestor” oznacza:

- a) każdą osobę fizyczną posiadającą obywatelstwo jednej z Umawiających się Stron,
- b) każdą osobę prawną, utworzoną na terytorium jednej z Umawiających się Stron zgodnie z jej ustawodawstwem i posiadającą siedzibę na jej terytorium.

3. Określenie „przychody” oznacza wszystkie kwoty uzyskane z inwestycji, takie jak zyski, opłaty lub odsetki za dany okres.

Przychody z inwestycji i, w przypadku reinwestycji, przychody z ponownego ich zainwestowania korzystają z takiej samej ochrony jak inwestycja.

4. Określenie „strefy morskie” oznacza obszary morza i dna morskiego, nad którymi Umawiające się Strony sprawują, zgodnie z prawem międzynarodowym, pełne zwierzchnictwo, suwerenne prawa lub jurysdykcję.

Artykuł 2

Każda z Umawiających się Stron będzie przyjmować i popierać, zgodnie ze swoim ustawodawstwem i postanowieniami niniejszej umowy, inwestycje dokonywane przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej.

Artykuł 3

Każda z Umawiających się Stron zapewni inwestycjom, dokonywanym na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, sprawiedliwe i równe traktowanie wykluczające wszelkie nieuzasadnione i dyskryminacyjne środki, które mogłyby utrudnić zarządzanie, utrzymywanie, wykorzystywanie, użytkowanie lub likwidację tych inwestycji.

Artykuł 4

1. Każda z Umawiających się Stron zapewni, na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej, inwestorom drugiej Umawiającej się Strony — w odniesieniu do ich inwestycji i działalności związanej z tymi inwestycjami — traktowanie, jakie zapewnia swoim inwestorom, lub traktowanie, jakie zapewnia inwestorom kraju najbardziej uprzywilejowanego, jeśli to drugie jest korzystniejsze.

2. Traktowanie takie nie obejmuje jednakże przywilejów, które Umawiająca się Strona przyznaje inwestorom kraju trzeciego z tytułu jej uczestniczenia lub stowarzyszenia w strefie wolnego handlu, unii celnej, wspólnym rynku lub innej formie regionalnej organizacji gospodarczej, lub organizacji wzajemnej pomocy gospodarczej.

3. Niniejsza umowa nie obejmuje przywilejów przyznanych przez jedną z Umawiających się Stron któremukolwiek państwu trzeciemu na mocy umowy o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu lub innej umowy z dziedziny podatkowej.

Artykuł 5

1. Inwestycje dokonywane przez inwestorów jednej z Umawiających się Stron korzystają na terytorium i w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony z pełnej, całkowitej ochrony i bezpieczeństwa.

2. Umawiające się Strony nie stosują środków wyłączeniowych, nacjonalizacji lub wszelkich innych, których efektem jest bezpośrednio lub pośrednio pozbawienie własności inwestorów drugiej Strony w stosunku do inwestycji do nich należących, na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej, chyba że nastąpi to w interesie publicznym i pod warunkiem, że środki te nie będą dyskryminacyjne ani sprzeczne z zobowiązaniem szczególnym.

Zastosowanie środków wyłączeniowych powinno pociągnąć za sobą niezwłoczną wypłatę właściwego odszkodowania, którego wysokość powinna odpowiadać rzeczywistej wartości wyłączonej inwestycji w przeddzień podjęcia środków wyłączeniowych lub podania ich do publicznej wiadomości.

Odszkodowanie, jego wysokość i sposób wypłaty będą ustalone najpóźniej w dniu pozbawienia własności. Będzie ono skutecznie wykonalne, wypłacane bez opóźnienia i swobodnie transferowalne. Będzie obejmowało, aż do daty wypłaty, odsetki naliczane według właściwej stopy procentowej obowiązującej w dniu pozbawienia własności.

3. Inwestorom jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosą straty w wyniku wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, stanu wyjątkowego lub buntu, zaistniałych na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony, zostanie przyznane przez drugą Umawiającą się Stronę traktowanie nie mniej korzystne niż to, które zapewnia ona własnym inwestorom lub inwestorom państwa najbardziej uprzywilejowanego. W każdym przypadku otrzymają oni właściwe odszkodowanie.

Artykuł 6

1. Każda Umawiająca się Strona, na której terytorium lub w strefie morskiej zostały dokonane inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, gwarantuje tym inwestorom swobodny transfer:

- a) odsetek, dywidend, zysków i innych przychodów bieżących,
- b) należności wynikających z praw na dobrach niematerialnych, w szczególności określonych w artykule 1 ustęp 1 punkt d),
- c) przelewów dokonanych w celu spłaty prawidłowo zaciągniętych pożyczek,
- d) dochodu z cesji lub z całkowitej bądź częściowej likwidacji inwestycji, łącznie z nadwyżką zainwestowanego kapitału,

e) odszkodowań z tytułu pozbawienia własności lub strat przewidzianych w artykule 5 ustęp 2 i 3.

2. Obywatele każdej z Umawiających się Stron, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony z tytułu dokonanej inwestycji, są również upoważnieni do przekazywania do ich kraju pochodzenia stosownej kwoty wynagrodzenia określonego zgodnie z ustawodawstwem tej ostatniej Umawiającej się Strony.

3. Transfery wymienione w poprzednich ustępach będą dokonywane bez zbędnej zwłoki według oficjalnego kursu stosowanego w dniu transferu.

Artykuł 7

Jeżeli przepisy obowiązujące w jednej z Umawiających się Stron przewidują wystawianie gwarancji na inwestycje realizowane za granicą, może być ona wystawiona w trybie indywidualnie podejmowanej decyzji na inwestycje dokonywane przez inwestorów tej Strony na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Strony.

Inwestycje dokonywane przez inwestorów jednej z Umawiających się Stron na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony będą mogły uzyskać gwarancję, o której mowa wyżej, jedynie w przypadku, gdy uprzednio otrzymały zgodę tej ostatniej Strony.

Artykuł 8

1. Wszelki spór dotyczący inwestycji między jedną z Umawiających się Stron i inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będzie w miarę możliwości rozstrzygany polubownie między obiema zainteresowanymi stronami lub, jeżeli to niemożliwe, za pomocą wewnętrznych środków odwoławczych.

2. Jednakże spory dotyczące środków wyłączeniowych, o których mowa w artykule 5 ustęp 2, a w szczególności dotyczące odszkodowania, jego wysokości, warunków wypłaty, jak również odsetek do zapłaty w przypadku zwłoki w jego uregulowaniu, będą rozstrzygane w następujący sposób:

— Jeżeli spór nie będzie rozstrzygnięty polubownie w terminie sześciu miesięcy od momentu, gdy został wniesiony przez jedną ze stron sporu, zostanie on, na wniosek którejkolwiek strony, przedłożony do rozstrzygnięcia przez arbitraż. Jest on rozstrzygany definitywnie, zgodnie z regułami arbitrażowymi Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego, przyjętymi przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych na mocy uchwały 31/98 z dnia 15 grudnia 1976 r.

— W przypadku gdy każda z Umawiających się Stron stanie się stroną Konwencji o rozstrzyganiu sporów dotyczących inwestycji między państwami i obywatelami innych państw, wyłożonej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r., spór, jeśli nie będzie rozstrzygnięty polubownie w terminie sześciu miesięcy od momentu, gdy został wniesiony przez jedną ze stron sporu, będzie mógł

być przedłożony do rozstrzygnięcia przez Międzynarodowe Centrum dla Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych w drodze arbitrażu.

3. Trybunał arbitrażowy orzeka zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy oraz normami i zasadami prawa międzynarodowego.

Artykuł 9

Jeśli jedna z Umawiających się Stron, na mocy gwarancji udzielonej na inwestycję dokonywaną na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony, dokonuje wypłat na rzecz jednego z jej inwestorów, wstępuje ona tym samym w prawa i czynności tego inwestora.

Wypłaty te nie będą miały wpływu na prawa beneficjenta gwarancji do odwołania się do kompetentnej instancji arbitrażowej lub kontynuowania wytoczonego przed tą instancją procesu aż do zakończenia postępowania.

Artykuł 10

Inwestycje, które były przedmiotem zobowiązania szczególnego jednej z Umawiających się Stron w stosunku do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, podlegają, nie naruszając postanowień niniejszej umowy, postanowieniom wynikającym z tego zobowiązania, jeżeli są one korzystniejsze od postanowień przewidzianych w niniejszej umowie.

Artykuł 11

1. Spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy powinny być, jeśli to możliwe, rozstrzygane na drodze dyplomatycznej.

2. Jeżeli w terminie sześciu miesięcy od momentu zawiadomienia o sporze przez jedną z Umawiających się Stron nie został on rozstrzygnięty, na wniosek którejkolwiek Umawiającej się Strony zostanie przedłożony do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu ad hoc.

3. Trybunał arbitrażowy zostanie utworzony dla każdej poszczególniej sprawy w następujący sposób: Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego członka. Wyznaczeni członkowie zgodnie wybiorą obywatela państwa trzeciego, który po zatwierdzeniu przez obydwie Umawiające się Strony zostanie przewodniczącym trybunału. Członkowie trybunału powinni być wyznaczeni w terminie dwóch miesięcy, a przewodniczący w terminie czterech miesięcy od dnia, w którym jedna Umawiająca się Strona powiadomiła drugą Umawiającą się Stronę o swym zamiarze przekazania sporu do rozstrzygnięcia przez arbitraż.

4. Jeśli w terminach określonych w ustępie 3 nie dokonano wymaganych nominacji, każda Umawiająca się Strona może, wobec braku innych uzgodnień, zwrócić się do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o dokonanie wymaganych nominacji. Jeżeli Sekretarz Generalny jest obywatelem którejkolwiek Umawiającej się Strony lub inne przyczyny uniemożliwiają mu wypełnianie tej funkcji, najstarszy zastępca Sekretarza Generalnego, nie będący obywatelem jednej z Umawiających się Stron, dokonuje wymaganych nominacji.

5. Trybunał arbitrażowy orzeka zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy oraz z normami i zasadami prawa międzynarodowego.

6. Trybunał arbitrażowy orzeka większością głosów. Orzeczenia takie są ostateczne i wiążące dla Umawiających się Stron. Trybunał arbitrażowy określi tryb swojego postępowania. Na wniosek którejkolwiek z Umawiających się Stron dokonuje interpretacji orzeczenia. Koszty postępowania, łącznie z honorarium arbitrów, pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony, o ile trybunał arbitrażowy nie postanowi inaczej uwzględniając szczególne okoliczności.

Artykuł 12

Każda z Umawiających się Stron dokona notyfikacji drugiej Umawiającej się Stronie o zakończeniu obowiązującej u niej wewnętrznej procedury wymaganej przez prawo dla wejścia umowy w życie.

Paryż, 14 lutego 1989 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Mam zaszczyt powołać się na Umowę podpisaną w dniu dzisiejszym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji i potwierdzić, że niniejsza umowa jest interpretowana, w odniesieniu do artykułu 6 ustęp 1 punkty a)—c) dotyczącego swobodnego transferu należności związanych z inwestycją, w następujący sposób:

W odniesieniu do Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej to postanowienie jest stosowane pod warunkiem, że waluty wymienialne będą pochodzić z inwestycji lub wpływów w walutach wymienialnych będących rezultatem inwestycji, o ile nie zostało postanowione inaczej w zobowiązaniu szczególnym ustalonym między zainteresowanym inwestorem i właściwymi władzami.

Byłbym zobowiązany, gdyby zechciał mnie Pan poinformować, czy Rząd Pana zaakceptował treść niniejszego listu, który poczynszy od tej chwili będzie stanowić integralną część wspomnianej umowy.

Proszę przyjąć, Panie Ministrze, wyrazy najwyższego szacunku

Z upoważnienia
Rządu Polskiej Rzeczypospolitej:
A. Wróblewski
Minister Finansów

Niniejsza umowa wejdzie w życie po upływie jednego miesiąca od daty otrzymania ostatniej notyfikacji.

Umowa zostaje zawarta na okres dziesięciu lat; pozostanie w mocy po upływie tego terminu, jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze dyplomatycznej z rocznym wyprzedzeniem.

Po wygaśnięciu niniejszej umowy inwestycje zrealizowane w czasie jej obowiązywania nadal będą korzystać z ochrony gwarantowanej jej postanowieniami przez okres dalszych piętnastu lat.

Sporządzono w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i francuskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Rządu Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej:
A. Wróblewski

Z upoważnienia
Rządu Republiki
Francuskiej:
P. Berezovoy

Paryż, 14 lutego 1989 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Mam zaszczyt potwierdzić otrzymanie Pana listu z dnia 14 lutego 1989 r. o następującej treści:

„Szanowny Panie Ministrze,

Mam zaszczyt powołać się na Umowę podpisaną w dniu dzisiejszym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji i potwierdzić, że niniejsza umowa jest interpretowana, w odniesieniu do artykułu 6 ustęp 1 punkty a)—c) dotyczącego swobodnego transferu należności związanych z inwestycją, w następujący sposób:

W odniesieniu do Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej to postanowienie jest stosowane pod warunkiem, że waluty wymienialne będą pochodzić z inwestycji lub wpływów w walutach wymienialnych będących rezultatem inwestycji, o ile nie zostało postanowione inaczej w zobowiązaniu szczególnym ustalonym między zainteresowanym inwestorem i właściwymi władzami.

Byłbym zobowiązany, gdyby zechciał mnie Pan poinformować, czy Rząd Pana zaakceptował treść niniejszego listu, który poczynszy od tej chwili będzie stanowić integralną część wspomnianej umowy.”

Informuję Pana Ministra, że mój Rząd zaakceptował treść Pana listu.

Proszę przyjąć, Panie Ministrze, wyrazy najwyższego szacunku

Z upoważnienia Rządu Republiki
Francuskiej: *P. Berezovoy*
Minister Stanu Gospodarki,
Finansów i Budżetu

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 9 czerwca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *W. Jaruzelski*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *T. Olechowski*